

ХУЛОСАИ

шурои диссертатсионии 6D.KOA-093-и назди Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи Аҳмади Дониши Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои таърих (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.06.2023 №295)

Парвандаи аттестатсионии № _____

Қарори шурои диссертатсионӣ аз 9 июли соли 2026, №19

Бораи сазовор дониستاني Каримзода Мусо Бобишо, шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ доктори илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 6.1 - Таърих ва бостоншиносӣ, 6.1.1. – Таърихи ватанӣ.

Диссертатсияи Каримзода Мусо Бобишо дар мавзуи «Таърихи ислоҳоти соҳаи маориф дар Тоҷикистони соҳибистиклол (1991-2021)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 6.1. Таърих ва бостоншиносӣ (6.1.1. Таърихи ватанӣ) 30 марти соли 2026, протоколи №12-и шурои диссертатсионии 6D.KOA-093 назди Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи Аҳмади Дониши Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон (734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 33. Фармоиши раиси Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 марти соли 2025, № 120/шд.) ба ҳимоя қабул карда шудааст.

Довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ Каримзода Мусо Бобишо 20 ноябри соли 1966 дар ноҳияи Файзобод дар оилаи омӯзгор таваллуд шудааст. Ӯ соли 1984 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №25 -и ноҳияи Файзобод ва соли 1992 Донишқадаи давлатии омӯзгорӣ шаҳри Душанбе ба номи Т. Г. Шевченкоро (ҳозира Донишгоҳи давлатии омӯзгорӣ Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ) аз рӯи ихтисоси таърих ва ҳуқуқ хатм намудааст. Солҳои 1997-1999 асистенти кафедра ва соли 2000 ҳамчун муаллими калони кафедраи педагогикаи умумии ДДОТ ба номи Қ. Чӯраев фаъолият намудааст. Аз соли 2001 то 2008 мудири кафедраи методикаи таълими таърихи Донишгоҳи давлатии омӯзгорӣ Тоҷикистон ба номи С.Айнӣ, аз соли 2008 то соли 2023 мудири кафедраи методикаи таълими таърих ва ҳуқуқи донишгоҳи мазкур кор кардааст. Аз соли 2024 то ҳол декани факултети таърих ва ҳуқуқи Донишгоҳи давлатии омӯзгорӣ Тоҷикистон ба номи С.Айнӣ мебошад.

Диссертатсия дар кафедраи таърихи халқи тоҷики Донишгоҳи давлатии омӯзгорӣ Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ ба анҷом расидааст.

Мушовири илмӣ довталаби дараҷаи илмӣ доктори илмҳои таърих, мудири шӯъбаи таърихи навтарини Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон Абдурашитоф Фозил Маматович мебошад.

Муқарризони расмӣ Абдуллоев Маҳмуд Холович - доктори илмҳои таърих, профессори кафедраи таърихи халқи тоҷики Донишгоҳи

давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ, Собирова Қурбонбегим Давлатқадамовна - доктори илмҳои таърих, профессори кафедраи таърихи халқи тоҷики Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Ализода Баҳриддин Пирмуҳаммад - доктори илмҳои таърих, и.в. профессор, сарҳодими илмии Пажуҳишгоҳи идоракунии давлатӣ ва хизмати давлатии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба диссертатсия тақризи мусбат додаанд.

Муассисаи пешбар - Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав дар хулосаи мусбии додашудаи муассиса, ки аз ҷониби муқарриз, доктори илмҳои таърих, профессори кафедраи таърихи халқи тоҷики Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав Гадозода Абдукибор имзо шудааст, қайд гардидааст, ки докталаби дарёфти дараҷаи илмӣ 2 монография, 33 интишори илмӣ оид ба мазмуни диссертатсия дорад, ки аз ин шумора 17 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъъ расидаанд. Дар интишороти диссертант нуқтаҳои асосӣ, натиҷа ва мазмуни диссертатсия инъикос шуда, саҳми шахсии муаллифро собит менамоянд. Ҳамзамон, дар тақриз қайд мегардад, ки диссертатсияи Каримзода Мусо Бобишо дар мавзӯи «Таърихи ислоҳоти соҳаи маориф дар Тоҷикистони соҳибистиклол (1991-2021)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 6.1. Таърих ва бостоншиносӣ (6.1.1. Таърихи ватанӣ) дар сатҳи зарурии илмӣ анҷом ёфта, аз ҷиҳати мазмун ба талаботи мавҷуда мутобиқ мебошад.

I. Монографияҳо:

[1-М]. Каримов, М. Аз таърихи инкишофи системаи маориф дар ноҳияҳои тобеи Ҷумҳурии Тоҷикистон (1924-1980) [Матн] / М. Каримов. – Душанбе: ДДОТ, 2019. – 140 с.

[2-М]. Каримзода, М. Таърихи ислоҳоти соҳаи маориф дар Тоҷикистони соҳибистиклол (1991-2021) [Матн] / М. Каримов. – Душанбе: ДМТ, 2025. – 370 с.

Интишороти унвонҷӯ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон:

[3-М]. Каримов, М.Б. Ҳамкориҳои Тоҷикистон дар соҳаи маориф бо ташкилоту созмонҳои байналмилалӣ [Матн] / М.Б. Каримов // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ. – 2023. – №6 (107). – С.226-232.

[4-М]. Каримов, М.Б. Вазъи омӯзиши забонҳои русӣ ва англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии вилояти Суғд солҳои 2010-2014. (Шаҳрҳои Қайроқум, Истаравшан ва ноҳияҳои Ҷ. Расулов, Спитамен) [Матн] / М.Б. Каримов // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ. – 2023. – №5 (106). – С.260-265.

[5-М]. Каримов, М.Б. Вазъи муассисаҳои таълимии ноҳияи Шаҳринав дар давраи Истиклолият [Матн] / М.Б. Каримов // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. – 2023. – №2. – С.59-64.

[6-М]. Каримов, М.Б. Тавсияҳои методӣ оид ба нақшаи инфиродии донишҷӯ [Матн] / М.Б. Каримов // Паёми пажӯҳишгоҳи рушди маориф. – 2023. – №3 (43). – С.238-246.

[7-М]. Каримов, М.Б. Татбиқи барномаи давлатии рушд дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон дар солҳои 2008-2015 [Матн] / М.Б. Каримов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – 2023. – №12. – Қ.1. – С.94-101.

[8-М]. Каримов, М.Б. Татбиқи «Барномаи давлатии рушди таҳсилоти касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2008-2015» дар Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон, Донишгоҳи техникийи Тоҷикистон ба номи академик М. Осимӣ ва Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш. Шохтемур [Матн] / М.Б. Каримов // Паёми Донишгоҳи забонҳо. – 2023. – №1 (53). – С.334-342.

[9-М]. Каримов, М.Б. Нигоҳе ба таърихи натиҷаи озмоиши низоми нави баҳодихӣ (10-100) ҳола ба дониш, қобилият ва маҳорату малакаи хонандагони муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ [Матн] / М.Б. Каримов // Паёми Донишгоҳи забонҳо. – 2023. – №3 (51). – С.320-327.

[10-М]. Каримов, М.Б. Раванди иҷрои «Барномаи давлатии компютерикунонии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2015» дар мисоли ноҳияҳои Ёвон, Абдурахмони Ҷомӣ ва Хуросони вилояти Хатлон [Матн] / М.Б. Каримов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – 2023. – №12 (51). – С.46-54.

[11-М]. Каримзода, М.Б. Таърихи амалӣ гаштани хусусиятҳои ҳоси таълими салоҳиятнок дар замони Истиқлол [Матн] / М.Б. Каримзода // Паёми Китобхонаи миллии Тоҷикистон. – 2024. – №4 (8). – С.59-68.

[12-М]. Каримзода, М.Б. Муаммо ва масъалаи таъмини муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ бо китобҳои дарсӣ ва дастурҳои методӣ дар шароити ислоҳоти маориф дар Тоҷикистони соҳибистиқлол [Матн] / М.Б. Каримзода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – 2024. – №12. – Қ.2. – С.89-95.

[13-М]. Каримзода, М.Б. Аз таърихи омӯзиши фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии Тоҷикистони соҳибистиқлол дар шароити ислоҳоти соҳаи маориф [Матн] / М.Б. Каримзода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – 2024. – №11. – Қ.1. – С.147-155.

[14-М]. Каримзода, М.Б. Муносибати салоҳиятнок ба таълим дар шароити ислоҳоти маорифи Тоҷикистон (таърих, вазъ, дурнамо) Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / М.Б. Каримзода // Фурӯғи илм. – 2024. – №2 (2). – С.237-246.

[15-М]. Каримзода, М.Б. Вазъи ислоҳоти мактаб-интернатҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар чараёни гузариш ба низоми нав (1991-2020) [Матн] / М.Б. Каримзода // Паёми Китобхонаи миллии Тоҷикистон. – 2025. – №4. – С.116-124.

[16-М]. Каримзода, М.Б. Нақши паёмҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий – Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон дар ислоҳот ва рушди соҳаи

маорифи Тоҷикистони соҳибистиқлол [Матн] / М.Б. Каримзода, Ф.М. Абдурашитов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – 2025. – №9. – С.67-72.

[17-М]. Каримзода, М.Б. Таъсис ва фаъолияти муассисаҳои хусусӣ, литсейҳо ва гимназияҳо дар раванди гузариш ба низоми нави таҳсилот (1991-2021) [Матн] / М.Б. Каримзода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – 2025. – №10. – С.130-136.

[18-М]. Каримзода, М.Б. Аз таърихи ташаккул ва рушди муассисаҳои томактабии ғайридавлатӣ [Матн] / М.Б. Каримзода // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ. – 2025. – №5 (118). – С.307-315.

[19-М]. Каримзода, М.Б. Вазъи сифати таълим ва таъмини кадрӣ муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ миёнаи касбӣ дар Тоҷикистони соҳибистиқлол (1991-2021) [Матн] / М.Б. Каримзода // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ. – 2025. – №5 (118). – С.307-315.

Мақолаҳои илмӣ, ки дар маҷаллаҳои дигар ҷоп шудаанд:

[20-М]. Каримзода, М.Б. [Таджикистан] Компьютеризация средних образовательных учреждений в контакте реформы образования в Таджикистане в начале XXI вв. [Матн] / М.Б. Каримзода // ENDLESS LIGHT IN SCIENCE. – Астана, 2024. – С.240-246. e-ISSN (Online) 2709-1201

[21-М]. Каримов, М.Б. Аз таърихи инкишофи системаи маориф дар ноҳияҳои тобеи Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / М.Б. Каримов // «Депонирование» Наиз. Лат. Информационный центр МИН экономики и внешних экономических связей РТ. – 1997. – №38. – Вып.1. 35.С.

[22-М]. Каримов, М.Б. Омӯзиши баъзе масъалаҳои асосӣ дар мактабҳои миёнаи умумии ноҳияҳои тобеи Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / М.Б. Каримов // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ. – 1997. – №4. – С.64-67.

[23-М]. Каримов, М.Б. Таъмини мактабҳои миёнаи умумии ноҳияҳои тобеи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кадрҳои баландхаттисос [Матн] / М.Б. Каримов // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ. – 1997. – №7. – С.33-36.

[24-М]. Каримов, М.Б. Истифодаи методҳои омӯхтани асосии баланд бардоштани сифати дониши хонандагон дар дарси таърих [Матн] / М.Б. Каримов // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ. – 2001. – №2. – С.27.

[25-М]. Каримов, М.Б. Оиди вазифаҳо ва муайян намудани робитаҳои байнифанӣ ва байни курсҳо [Матн] / М.Б. Каримов // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ. – 2004. – №3. – С.64-67.

[26-М]. Karimov, M. A Critical Analysis on Historical Process of Higher Education in Iran [Text] / M. Karimov, A. Bagheri (Socioiological Cultural Studies). – Tehran, 2013 – Vol.4. – PP.58-63.

[27-М]. Karimov, M. From the history of the emergence of universities in Iran [Text] / M. Karimov, A. Bagheri (Socioiological Cultural Studies). – Tehran, 2013 – Vol.8. – Iss/- PP.83-88.

[28-М]. Каримов, М.Б. Ҳамкории мактаб ва оила оид ба тарбияи насли наврас дар шароити муосир [Матн] / М.Б. Каримов // Маводи конференси илмӣ-амалии байналмилалӣ дар мавзӯи «Мақоми

педагогикаи халқӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ». – Душанбе, 2013. – С.45-46.

[29-М]. Каримов, М.Б. Баланд бардоштани маърифати педагогии волидон ҳамчун омили муҳимми пешрафти сифати таълиму тарбияи фарзандон [Матн] / М.Б. Каримов // Маводи конференсияи илмӣ-амалии байналмилалӣ дар мавзӯи «Таълими тафриқа». – Душанбе, 2014. – С.77-79.

[30-М]. Каримзода, М.Б. Аз таърихи омӯзиши фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии Тоҷикистон [Матн] / М.Б. Каримзода // Конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалии ҳайати профессорону омӯзгорон дар партави суҳанронии Пешвои миллат, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бахшида ба «Рӯзи дониш» таҳти унвони «Нақш ва масъулияти омӯзгор дар замони Истиқлол» (12 декабри соли 2024). – Душанбе, 2024. – С.168-174.

[31-М]. Каримов, М.Б. Талаботи умумидидактикӣ ба дарси таърих [Матн] / М.Б. Каримов // Маводи конференсияи илмӣ-методии ҷумҳуриявӣ бахшида ба 115-солагии Қаҳрамони Тоҷикистон, академик Бобочон Ғафуров. «Масъалаҳои мубрами таълими таърих: мушкилот ва дурнамо дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, миёна ва олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон». – Душанбе, 2023. – С.46-50.

[32-М]. Каримов, М.Б. Аҳаммияти истифодаи намудани аёниятҳо дар баланд бардоштани савияи дониш, маҳорат ва малакаҳои хонандагон [Матн] / М.Б. Каримов // Маводи конференсияи илмӣ-методии ҷумҳуриявӣ бахшида ба 115-солагии Қаҳрамони Тоҷикистон, академик Бобочон Ғафуров «Масъалаҳои мубрами таълими таърих: мушкилот ва дурнамо дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, миёна ва олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон». – Душанбе, 2023. – С.50-53.

[33-М]. Каримов, М.Б. Мавқеи тарбияи ватандӯстии ҷавонон дар мактаби сулҳи Пешвои миллат [Матн] / М.Б. Каримов // Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-назариявӣ дар мавзӯи «Нақши Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар таҳкими қонуният, тартиботи ҳуқуқӣ ва рушди инноватсионии кишвар». – Душанбе, 2023. – С.138-144.

[34-М]. Каримзода, М.Б. Истифодаи усулҳои муосири низомии таҳсилоти кредитӣ дар фаъолгардонии равандҳои маърифатии донишҷӯён [Матн] / М.Б. Каримзода // Конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ. – Бӯстон, 2024. – С.18-24.

[35-М]. Каримов, М.Б. Баланд бардоштани тафаккури миллӣ ва зиракии сиёсии ҷавонон дар мубориза бар зидди терроризм ва экстремизм [Матн] / М.Б. Каримов // Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ дар мавзӯи «Терроризм ҳамчун омили таҳдидкунандаи пойдеории давлатҳо дар шароити ҷаҳонишавӣ». – Душанбе, 2024. – С.41-44.

Ба диссертатсия ва автореферат тақризҳо ворид шудаанд:

1. Тақризи Набизода Ваҳоб Машраб-доктори илмҳои таърих, профессори кафедраи таърихи халқи тоҷики МДТ “Донишгоҳи давлатии

Хучанд ба номи академик Бободон Ғафуров”.

2. Такризи Ғуломов Т.М. - доктори илмҳои таърих, профессори кафедраи таърихнигорӣ ва архившиносии факултети таърихи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.

3. Такризи Мухидинов С.Р. - доктори илмҳои таърих, профессори кафедраи таърихи умумӣ ва ватании Донишгоҳи славянии Россия ва Тоҷикистон.

4. Такризи Қурбонов Баҳром Раҳмонович. - доктори илмҳои таърих, ноиби ректор оид ба таълими Донишқадаи исломии Тоҷикистон ба номи Имоми Аъзам-Абуҳанифа

5. Такризи Шарифзода А.А. – доктори илмҳои таърих, профессор, муовини аввали ректори Донишқадаи инноватсионии Душанбе.

Такризо мусбӣ буда, дар онҳо эродҳо вучуд надоранд. Дар тақризо ҷанбаҳои навгонии натиҷаҳои ба дастмада ва аҳаммияти илмӣ амалии таҳқиқот зикр шудаанд. Дар онҳо дар хусуси мувофиқ будани диссертатсия ба талаботи муқарраркардаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва арзанда будани муаллифи он ба дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 6.1-Таърих ва бостоншиносӣ (6.1.1. –Таърихи ватанӣ) хулосаҳо вучуд доранд.

Интиҳоби муқарризони расмӣ ва муассисаи тақриздиханда ба он асоснок карда мешавад, ки онҳо аз рӯи ихтисоси 6.1-Таърих ва бостоншиносӣ (6.1.1. – Таърихи ватанӣ) ва доир ба масъалаҳои гуногуни соҳаи маорифи ҷумҳурӣ дар сатҳи дахлдор таҳқиқоти илмӣ анҷом додаанд.

Шури диссертатсионӣ қайд менамояд, ки аз тарафи довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар асоси иҷро кардани таҳқиқи илмӣ таърихи ислоҳоти соҳаи маориф дар Тоҷикистони соҳибистиклол (1991-2021) **коркард карда шуд:**

- **ошкор менамояд**, ки барои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки пас аз ба даст овардани Истиклолияти давлатӣ (соли 1991) марҳилаи нави давлатдорӣ ва ҷомеасозиро оғоз намуд, ислоҳоти соҳаи маориф аҳаммияти махсуси стратегӣ касб карда, дар ҳамин замина омӯзиши таърихи ислоҳоти соҳаи маориф дар давраи соҳибистиклолӣ, на танҳо аҳаммияти илмӣ, балки арзиши баланди иҷтимоӣ, сиёсӣ ва амалӣ низ дорад;

- **пешниҳод шудааст**, ки дар раванди ислоҳоти соҳаи маориф шаклҳои нави муассисаҳои таълимӣ, аз ҷумла, муассисаҳои ғайридавлатӣ, литсейҳо, гимназияҳо, мактабҳои хусусӣ ва ҷорӣ намудани низоми таълими салоҳиятнокӣ ва низоми кредитии таҳсилот ба вучуд омаданд. Ин равандҳо на танҳо мазмуну мундариҷаи таълим, балки сифати таҳсил, усулҳои идоракунии ва тайёр кардани кадрҳои баландихтисосро ба таври ҷиддӣ тағйир доданд;

-**исбот шудааст**, ки нақши Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ислоҳот ва рушди соҳаи маориф хусусияти стратегӣ дошта, тавассути паёмҳо, санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқӣ ва ташаббусҳои амалӣ, сиёсати давлатии ягона дар соҳаи маориф

ташақкул ёфта, ба таҳкими пояҳои низоми миллии таҳсилот ва рушди устувори ҷомеа мусоидат намудааст;

-ҷорӣ намудани натиҷаҳои бадастомадаи таҳқиқот дар раванди таълим ва омӯзиши фанҳои ҷомеашиносӣ, пеш аз ҳама «Таърихи халқи тоҷик», «Таърихи муосири Тоҷикистон», «Таърихнигории таърихи халқи тоҷик» ва курсҳои дигари махсус оид ба таърихи давраи навтарин.

Аҳаммияти назариявии таҳқиқот бо он асоснок карда шудааст, ки хулосаҳо ва пешниҳоди илмию методӣ барои хониши курсҳои махсус доир ба ислоҳоти соҳаи маорифро дар ҳама зинаҳои таҳсилот, алалхусус таҳсилоти томактабӣ, миёнаи умумӣ ва типҳои нав, ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ, курсҳои тақмили ихтисоси омӯзгорон дар курсҳои асосӣ мавриди истифода қарор гиранд. Натиҷаи таҳқиқот ба кормандони соҳаи маориф дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот, алалхусус мураббӣён ва омӯзгорони муассисаҳои томактабӣ, миёнаи умумӣ ва типҳои нав, ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ барои баланд бардоштани сифати кори таълиму тарбия ёрии амалӣ мерасонад;

- баён шудани ислоҳоти соҳаи маориф дар Тоҷикистони соҳибистиқлол (1991-2021), ки решаҳои амиқи таърихӣ дошта, дар шароити муосир ба омӯзиши маҷмӯӣ, ҳам аз назари илмӣ ва ҳам амалӣ ниёз дорад;

- ошкор гардидани дараҷаи омӯзиши ислоҳоти соҳаи маориф дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар адабиёти илмӣ, хусусиятҳои хоси муассисаҳои томактабии давлатӣ, рушди муассисаҳои томактабии ғайридавлатӣ, вазъи муассисаҳои миёнаи умумӣ дар шароити ислоҳоти соҳаи маориф, фаъолияти муассисаҳои хусусӣ, литсейҳо ва гимназияҳо, хусусиятҳои хоси низоми таълими салоҳиятнокӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, сифати таълим ва таъмини кадрӣ муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣю миёнаи касбӣ дар равишҳои омӯзгорӣ, фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти олии таълим қардани кадрҳои баландихтисос дар Тоҷикистони соҳибистиқлол;

- омӯхта шудани аҳаммияти таърихӣ ислоҳоти соҳаи маориф дар Тоҷикистони (солҳои 1991-2021)

-аз нав тақмил додани омӯзиши масоили ислоҳоти соҳаи маориф дар Тоҷикистон.

Аҳаммияти натиҷаҳои бадастовардаи довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар амалия чунин тасдиқ карда мешаванд:

-коркард ва ҷорӣ карда шуданд: натиҷаҳои асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ аз ҷониби муаллифи он дар конференсияҳои байналмилалӣ, ҷумҳуриявӣ ва минтақавӣ илмӣ-амалӣ ва илмӣ-назариявӣ, семинарҳои илмию амалии олимони ва унвонҷӯёни Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳокима ва дигар ҷамъомадҳои илмию оммавӣ дар шакли маъруза баён гардидаанд;

- муайян карда шуд, ки мавод, мазмуни асосӣ ва натиҷаҳои рисолаи илмӣ дар раванди таълиму тарбия дар муассисаҳои таълимӣ ба таври васеъ истифода мегарданд. Маводи диссертатсияро метавон дар навиштани асарҳои махсуси бунёдӣ оид ба таърих ва таърихнигорӣ

таърихи халқи тоҷик истифода намуд. Тавсияҳои илмӣ дар рисола мавҷудбударо вазорати маориф метавонад барои таҳияи барномаҳои нав, барои рушди минбаъдаи соҳаи маориф истифода баранд. Муқаррароти асосии диссертатсия дар таҳияи курси лексияҳо ва хондани курсҳои махсус оид ба таърихи халқи тоҷик барои донишҷӯёни мактабҳои олии метавонад хизмат кунад.

- **офарида шуд:** бори нахуст дар доираи як рисолаи илмӣ ислоҳоти соҳаи маориф дар Тоҷикистон мавриди омӯзиш ва таҳқиқ қарор гирифт.

- **муаррифӣ карда шуд:** ислоҳоти соҳаи маорифи Тоҷикистон дар солҳои истиқлолият

Баррасии этимоднокӣ натиҷаҳои таҳқиқ нишон дод, ки дар таҳияи диссертатсия дақиқияти маълумот, кофӣ будани сарчашмаҳои таърихӣ, маводи таҳқиқотӣ, коркарди натиҷаҳои таҳқиқот, ҳаҷми интишорот, таҳлил, баррасӣ ва муқоисаи илмӣ амалии нуқтаҳои мавзӯи таҳқиқшаванда истифода гардида, хулосаву тавсияҳо дар асоси таҳлили илмӣ натиҷаҳои таҳқиқоти назариявӣ ва амалӣ пешниҳод гардидаанд.

- **Ғояи** таҳқиқот дар заминаи ҳуҷҷатҳои расмӣ давлатӣ, суҳанрониҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ҳуҷҷатгузориҳои соҳавӣ ва адабиёти илмӣ вобаста буда, маводи таҳлиلى ва таҳқиқотӣ **асоснок шудааст;**

- **истифода шудаанд:** маводи бойгонӣ, санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ, маълумоти омӯрӣ, маводи мақомоти ҳукуматӣ ва ташкилоту муассисаҳое, ки фаъолияти онҳо бевосита ба соҳаи маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон бахшида шудааст, асарҳои илмӣ, мақолаҳои илмӣ;

- **муайян шудаанд:** дараҷаи омӯзиши ислоҳоти соҳаи маориф дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар адабиёти илмӣ, инъикоси масъалаҳои соҳаи маориф дар асарҳо ва паёмҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, хусусиятҳои хоси муассисаҳои томактабии давлатӣ дар замони Истиқлол, рушди муассисаҳои томактабии ғайридавлатӣ, вазъи муассисаҳои миёнаи умумӣ дар шароити ислоҳоти соҳаи маориф, фаъолияти муассисаҳои хусусӣ, дитсейҳо ва гимназияҳо, низомии таълими салоҳиятнокӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, роҳу усулҳои тақвияти маҳорат ва малакаи мураббӣён ва омӯзгорони муассисаҳои томактабӣ, таҳсилоти миёнаи умумӣ ва типӣ нав, ибтидоию миёна ва олии касбӣ дар таърихи раванди ислоҳоти соҳаи маориф, раванди ислоҳоти фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти олии таъйёр кардани кадрҳои баландхатисос дар Тоҷикистони соҳибистиқлол, ташаккул ва рушди низомии кредитии таҳсилот;

- **истифода шудаанд:** дар раванди таҳияи рисола усулҳои гуногуни таҳқиқи илмӣ, аз ҷумла усулҳои аёнӣ, таърихӣ-муқоисавӣ, таҳлил, мушоҳида, дедуксия, индуксия ва ғайра истифода шудаанд. Ҳамчунин, асоси таҳқиқотро усули проблемавӣ - хронологӣ ташкил медиҳад. Он имконият медиҳад, ки бартариҳои раванди ислоҳоти низомии маорифро, ки дар арсаи байналмилалӣ маҳаки асосии пешрафти ҳаёти иқтисодию иҷтимоии кишварҳо мегардад ва дар низомии маорифи пешрафтаи

давлатҳои Аврупо, Амрико ва Федератсияи Россия ҷорӣ гардидааст, муайян намоем.

Саҳми шахсии докталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот. Ҳангоми таълифи диссертатсия асосноккунии назариявии методологӣ, кушода додани мафҳумҳои асосӣ вобаста ба роҳандозӣ, татбиқи таърихи ислоҳоти соҳаи маориф ва рушди он дар Тоҷикистони соҳибистиклол тавсияҳо пешниҳод карда шудаанд. Раванди таҳқиқот оид ба татбиқи ислоҳоти соҳаи маориф дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот омода шуда, оид ба натиҷаи онҳо хулосаҳои зарурӣ бароварда шудаанд.

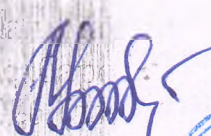
Навгониҳои илмӣ диссертатсия бо ҳадафҳои илмӣ, ки ба дифоъ пешниҳод карда мешаванд, дар таҳияи монографияҳо, мақолаҳои илмӣ, маъруза дар конференсияҳои илмӣ амалӣ, таҳияи китобҳо, барнома, дастуру воситаҳои таълимӣ дар муассисаҳои олӣ мақоми арзанда дорад. Ҳамзамон, сабки таҳқиқот, масъалагузорӣ ва услуби нигоҳиши диссертатсия саҳми шахсии муаллифро нишон медиҳад.

Муаллиф дар таҳқиқоти диссертатсионӣ дар таҳлилу баррасии масъалаҳо мақсад ва вазифаҳои гузошташударо иҷро намуда, дар навгониҳои илмӣ, нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда ва хулосаҳо саҳми шахсии худро гузоштааст. Муаллиф дар таърих ба осори илмӣ таърихӣ даврҳои гуногун, аз ҷумла, истиқлолияти давлатӣ андешаҳои хешро нисбат ба масоили ислоҳоти соҳаи маорифи Тоҷикистон дар замони соҳибистиклолӣ баён намуда, хулосабарорӣ кардааст.

Дар маҷлиси 9 июли соли 2026 (аз 16 нафар аъзои шуро 16 нафар ҳузур доштанд (ду нафар ба таври маҷозӣ)) шурои диссертатсионӣ қарор қабул намуд, ки ба Каримзода Мусо Бобишо дараҷаи илмӣ номзади илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 6.1 - Таърих ва бостоншиносӣ (6.1.1. – Таърихи ватанӣ) дода шавад.

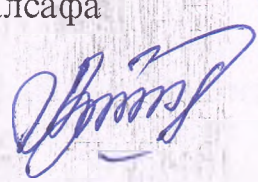
Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ 16 нафар (аз ин шумора ду нафар ба таври маҷозӣ) иштирок доштанд, аз ҷумла докторони илм аз рӯи ихтисоси 6.1.1. – Таърихи ватанӣ 5 нафар. Аз 16 нафар аъзои шурои диссертатсионӣ дар ҷаласа иштирокдошта овоз доданд: тарафдор – 15 нафар, муқобил - нест, бюллетенҳои бегътибор - нест.

Раиси шурои диссертатсионӣ,
доктори илмҳои таърих, дотсент

Муродзода А.А.

Котиби илмӣ шурои
диссертатсионӣ, доктори фалсафа
(PhD), доктор аз рӯи
ихтисоси таърих

Мирзоев Ш.Ч.
9 июли соли 2026